

Programa de Control i Gestió de Colònies Felines Urbanes

Ajuntament del Morell

març 2025

Índex

1. INTRODUCCIÓ	3
2. OBJECTE I FONAMENT	3
3. ÀMBIT D'ACTUACIÓ	4
4. DEFINICIONS	4
5. AGENTS IMPLICATS.....	5
5.1. IDENTIFICACIÓ DELS AGENTS IMPLICATS	5
5.2. FORMACIÓ DELS AGENTS IMPLICATS.....	6
6. GESTIÓ DE LES COLÒNIES FELINES	6
6.1. REGISTRE I MAPA DE COLÒNIES FELINES.....	6
6.2. MÈTODE CER (CAPTURA, ESTERILITZACIÓ I RETORN)	6
6.3. IDENTIFICACIÓ I CONTROL SANITARI DELS ANIMALS	7
6.4. ATENCIÓ ALS INDIVIDUS MALALTS O FERITS	7
6.5. MILLORA DE LES CONDICIONS DE VIDA, ALIMENTACIÓ I MANTENIMENT DE LES COLÒNIES	8
6.6. REUBICACIÓ DE COLÒNIES FELINES I RETIRADA DE GATS COMUNITARIS.....	9
7. CAMPANYES D'INFORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ.....	10

1. INTRODUCCIÓ

En els darrers anys, la preocupació per la quantitat de gats que viuen als carrers dels nostres pobles i ciutats ha anat en augment.

La Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals, requereix una aproximació a la gestió de les colònies felines, diferent de la que es realitzava fins ara. Aquesta llei demana una mirada més holística i transversal que respongui a la creixent sensibilització de la ciutadania per la protecció dels animals en general, i especialment dels animals que viuen en l'entorn humà, com a éssers dotats de sensibilitat.

La Llei abandona el concepte de gat feral i introdueix el concepte de gat comunitari, que és el gat que viu en llibertat, però vinculat a un territori i que no pot ser abordat o mantingut amb facilitat pels éssers humans a causa del seu baix o nul grau de socialització, però que desenvolupa la seva vida entorn d'aquests per a la seva subsistència. La Llei estableix com a principi general la gestió ètica d'aquests animals amb mètodes no lesius, basats en el mètode CER (captura, esterilització i retorn), amb l'objectiu de reduir progressivament la seva població, mantenint la seva protecció com a animals de companyia.

Juntament amb la implantació del mètode CER, els punts principals d'un programa integral de gestió ètica de les colònies felines són la identificació i el control sanitari dels animals, l'atenció als individus malalts o ferits, la millora de les condicions de vida i l'alimentació, la gestió de zones d'eliminació, la desinfecció i neteja de l'entorn, la formació del personal municipal i de les persones cuidadores de colònies felines i la conscienciació de la població en el respecte a les colònies felines i a les persones que les gestionen.

La gestió ètica i integral de les colònies felines comporta diversos beneficis, tant per als gats com per a les persones. A més de la millora de la salut i el benestar dels animals, aquests beneficis inclouen la millora de la convivència ciutadana amb la reducció de les possibles molèsties per a la comunitat (com ara menys soroll durant l'època de zel, menys lluites entre ells i menys marcatge amb orina), la prevenció dels problemes de salut pública que poden comportar les colònies no controlades, la promoció de la conscienciació ciutadana sobre la importància del benestar animal i el foment del voluntariat i de la responsabilitat comunitària envers els animals que viuen al carrer.

2. OBJECTE I FONAMENT

L'objecte d'aquesta actuació és aprovar el Programa de control i gestió de colònies felines urbanes del Morell.

D'acord amb els articles 38 i 39 de la Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals, l'Administració Local és titular de tots els gats comunitaris i els en correspon la gestió. Amb aquesta finalitat, les entitats locals han de desenvolupar Programes de Gestió de Colònies Felines que, entre d'altres, han d'incloure aspectes com:

- El foment de la col·laboració ciutadana per a la cura dels gats comunitaris.
- La col·laboració amb entitats de Gestió de Colònies Felines degudament inscrites en el Registre d'entitats de protecció animal per a la implantació i desenvolupament dels Programes de Gestió de Colònies Felines.
- L'atenció sanitària dels gats comunitaris que així ho requereixin, comptant sempre amb els serveis d'un professional veterinari col·legiat.
- La implementació de campanyes de formació i informació a la població dels programes de gestió de colònies felines que s'implantin en el terme municipal.
- L'establiment de plans de control poblacional dels gats comunitaris, que incloguin el mapatge i cens poblacional, l'esterilització dels gats, el programa sanitari de la colònia i mecanismes de resolució de conflictes veïnals.

Aquest document tindrà caràcter dinàmic, ja que serà objecte de desenvolupament i revisió conforme s'aprovin normatives de desenvolupament de la Llei, així com els protocols marc aplicables, competència de la Generalitat de Catalunya. A més, la seva evolució dependrà també del consens amb els agents implicats, que ha de permetre establir a la vila del Morell un model de gestió de colònies felines que incorpori les perspectives i necessitats de totes les parts interessades, garantint així que les mesures adoptades siguin efectives i adaptades a la realitat del context en què s'apliquen. Aquesta aproximació participativa permetrà ajustar i millorar contínuament el document, reflectint els canvis i avenços en la gestió de les colònies felines.

3. ÀMBIT D'ACTUACIÓ

El Programa de Gestió de Colònies Felines és aplicable a tots els gats comunitaris i colònies felines del terme municipal del Morell.

4. DEFINICIONS

A l'efecte d'aquest Programa, son aplicables les definicions establertes a la Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals.

CER: mètode de gestió que inclou la captura, esterilització i retorn de gats comunitaris a través de mitjans no lesius per als animals.

Colònia felina: es considera colònia felina a un grup de gats de l'espècie *Felis catus*, que viuen en estat de llibertat o semi llibertat, que no poden ser abordats o mantinguts amb facilitat pels éssers humans a causa del seu baix o nul grau de socialització, però que desenvolupen la seva vida entorn d'aquests per a la seva subsistència.

Cuidador/a de colònia felina: persona, degudament autoritzada, que atén els gats pertanyents a una colònia, seguint un mètode de gestió de colònies felines, sense que pugui considerar-se persona titular o responsable dels gats d'aquesta.

Gat comunitari: es considera gat comunitari a aquell individu de l'espècie *Felis catus*, que viu en llibertat, però vinculat a un territori i que no pot ser abordat o mantingut amb facilitat pels éssers humans a causa del seu baix o nul grau de socialització, però que desenvolupa la seva vida entorn d'aquests per a la seva subsistència.

Gat rondaire: aquell gat que surt sense supervisió a l'exterior de la llar del seu titular.

Gestió de colònies felines: procediment normalitzat, d'acord amb el desenvolupament reglamentari establert per l'Administració competent, mitjançant el qual un grup de gats comunitaris no adoptables, són alimentats, censats i sotmesos a un programa sanitari i de control poblacional CER, controlant l'arribada de nous individus.

5. AGENTS IMPLICATS

5.1. Identificació dels agents implicats

L'ens local identificarà i establirà un registre d'agents implicats en la gestió de les colònies felines.

Els agents implicats en la gestió de colònies felines inclouen una varietat de persones i entitats, cadascuna amb rols específics:

- Responsables i treballadors municipals adscrits a departaments i unitats, l'àmbit d'actuació dels quals entra en relació amb la gestió de les colònies felines.
- Entitats de protecció animal degudament registrades dedicades a la gestió de colònies felines.
- Persones cuidadores de les colònies degudament acreditades.
- Professionals veterinaris que proporcionen serveis mèdics, com l'esterilització, vacunació i tractaments de salut necessaris per mantenir els gats sans i controlar la població.
- Guàrdia Municipal del Morell.
- Ciutadans i ciutadanes que interactuen amb les colònies felines.
- Ciutadans i ciutadanes que son propietàries d'espais privats en els que s'ubiquen colònies felines.
- Persones encarregades de proporcionar la formació necessària a les persones cuidadores i empleats i empleades públiques involucrades en la gestió de les colònies.

5.2. Formació dels agents implicats

La formació és fonamental per garantir l'èxit del programa. Es dissenyaran i executaran plans de formació adreçats i adaptats a tots els agents implicats.

Per al disseny de les accions formatives es tindrà en compte, quan es publiquin, els protocols autonòmics que, en compliment de la Llei de protecció dels drets i el benestar dels animals, la Generalitat de Catalunya ha d'elaborar sobre:

- La formació i acreditació de les persones cuidadores de les colònies i dels diferents empleats i empleades públiques que estiguin implicats en la gestió d'aquestes.
- La formació dels membres de les policies i vigilants locals en gestió de colònies felines.
- L'actuació en situacions especials, que incloguin el retorn posterior dels gats comunitaris al seu espai natural.
- L'actuació sobre rescat i ajuda en casos d'emergència, com ara inclemències climatològiques o desastres naturals.

6. GESTIÓ DE LES COLÒNIES FELINES

6.1. Registre i mapa de colònies felines

Disposar d'un registre de colònies i d'un cens poblacional és fonamental per poder dissenyar estratègies i actuacions per implementar el programa de gestió de les colònies felines.

Amb aquesta finalitat, l'ens local ha de vetllar per tenir i actualitzar:

- El registre de colònies i la seva geolocalització, a través de la creació d'un mapa de la vila.
- El cens poblacional de les colònies felines.
- El registre d'entitats col·laboradores.
- El registre de persones cuidadores acreditades.

El registre està conformat per les colònies informades per les entitats que les gestionen o en sol·liciten la seva gestió, així com per aquelles colònies no gestionades per cap entitat de les quals es té coneixement.

6.2. Mètode CER (captura, esterilització i retorn)

L'Ajuntament del Morell ha de garantir l'existència d'un programa d'esterilització dels gats comunitaris per controlar la població i prevenir malalties, mitjançant la intervenció de professional veterinari habilitat per a aquesta pràctica, inclòs el marcatge auricular.

El programa d'esterilització ha d'incloure l'atenció i el tractament post-operatori necessari per garantir la salut i el benestar dels gats un cop retornats a la seva colònia o territori.

La planificació i control de les esterilitzacions s'ha de fer d'acord amb el volum de població que es desitja controlar perquè resulti eficient.

Amb aquesta finalitat, les colònies felines es classificaran de la següent manera:

Estat de la colònia	Percentatge d'esterilitzacions	Cens
Controlada	>90%	Disminució del cens
Estable	70%-90%	Cens estable
En via d'estabilització	50%-70%	Augment controlat
Inici del programa	1%-50%	Augment descontrolat
Sense control	0%	Augment descontrolat

6.3. Identificació i control sanitari dels animals

Una bona gestió de les colònies felines implica el control de la salut dels gats, assegurant que rebin atenció veterinària quan sigui necessari. L'Ajuntament ha de procurar el control sanitari de tots els gats comunitaris mitjançant, com a mínim, la desparasitació (interna i externa) i la vacunació.

Es garantirà que tots els gats comunitaris esterilitzats en el marc del programa de gestió de colònies felines, siguin desparasitats, vacunats i identificats obligatòriament mitjançant microxip amb responsabilitat municipal. Les actuacions quedaran reflectides en una fitxa d'actuació clínica a omplir pel professional veterinari que servirà per elaborar el cens de la colònia.

Les esterilitzacions s'han de dur en un quiròfan amb mitjans de reanimació, gasos medicinals i monitoratge anestèsic; i s'haurà de comptar amb el material quirúrgic necessari i degudament esterilitzat.

6.4. Atenció als individus malalts o ferits

L'Ajuntament ha de procurar que els gats ferits o malalts rebin el tractament veterinari necessari. Aquesta atenció inclou la captura segura dels animals, la seva avaluació per part de professionals veterinaris i la provisió de cures adequades fins a la seva recuperació.

L'Ajuntament ha de col·laborar amb les entitats de protecció animal i clíniques veterinàries per garantir que tots els gats comunitaris rebin una atenció de qualitat, promovent així el benestar i la salut de la població felina del municipi.

6.5. Millora de les condicions de vida, alimentació i manteniment de les colònies

Les bones condicions de vida dels gats comunitaris es defineixen per diversos elements clau, entre els quals destaquen l'alimentació i el refugi.

Pel que fa al refugi, és essencial que els gats disposin d'espais segurs i protegits de les inclemències meteorològiques, on puguin descansar i sentir-se segurs. Aquests refugis han de ser suficientment amplis i nets, i han de proporcionar una protecció adequada contra el fred, la calor, la pluja i altres factors ambientals adversos.

Una alimentació adequada implica proporcionar menjar i aigua fresca de manera regular, de manera que es cobreixi les necessitats nutricionals dels gats. Aquesta alimentació ha de ser gestionada de manera que no generi conflictes amb els veïns i es mantingui la higiene de l'entorn.

L'alimentació dels gats comunitaris ha de basar-se fonamentalment en el pinso sec, adequat al número i característiques dels membres de la colònia.

L'alimentació basada en pinso aporta els següents avantatges:

- El pinso no es deteriora per la calor, el fred o la humitat.
- Genera poca brutícia i residus, es neteja i retira fàcilment.
- S'emmagatzema i distribueix de forma més econòmica i manejable.

No obstant, es pot utilitzar puntualment aliment humit per realitzar procediments de captura o per donar l'atenció adequada a gats malalts o amb dificultats per menjar pinso sec.

L'alimentació de les colònies felines només podrà ser duta a terme per les persones cuidadores degudament acreditades i seguirà les pautes següents:

- Cal preservar el pinso i l'aigua de la pluja i el sol.
- La quantitat de pinso administrada ha d'ajustar-se al consum diari o, en defecte d'això, al període entre visites a la colònia.
- Abans d'afegir pinso nou ha d'observar-se el bon estat de conservació del pinso que s'hagi subministrat anteriorment.
- La neteja en les zones d'alimentació és fonamental. Cal mantenir nets els recipients i les zones on es situen.
- L'aigua ha de canviar-se amb la major freqüència possible.
- La retirada de restes orgàniques i escombraries és imprescindible.
- L'aliment mai ha d'administrar-se directament al terra ni en contenidors no adequats com fulles de diari o bosses de paper o plàstic.

6.6. Reubicació de colònies felines i retirada de gats comunitaris

En matèria de reubicació de colònies felines i retirada de gats comunitaris de la seva colònia, l'Ajuntament del Morell i tots els agents implicats actuaran conforme els principis i les disposicions de la Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals.

L'article 42.7 de la Llei 7/2023 prohibeix amb caràcter general la reubicació o desplaçament de gats comunitaris i estableix un règim taxat d'excepcions quan la ubicació en llibertat dels gats:

- a) Sigui incompatible amb la preservació de la seva integritat i la seva qualitat de vida.
- b) Suposi un impacte negatiu per a les condicions de biodiversitat en espais naturals protegits i en els espais de la Xarxa Natura 2000.
- c) Suposi un impacte negatiu per a la fauna protegida.
- d) Suposi un risc contra la salut i la seguretat de les persones.

D'acord amb la mateixa Llei, les accions de retirada per a la reubicació o desplaçament en un altre espai preservaran el benestar dels gats comunitaris i les colònies felines i es realitzaran sota supervisió veterinària i previ informe preceptiu de l'òrgan competent de la Comunitat Autònoma sobre el compliment de les condicions de protecció de la biodiversitat on es valoraran les situacions descrites en les lletres a), b) i c), es justificarà la necessitat de retirada o desplaçament i es valoraran i planificaran les opcions més adequades per als gats. En el cas de la lletra d), la valoració de la situació descrita la realitzarà l'òrgan competent en la matèria.

Així mateix, la Llei prohibeix la retirada de gats comunitaris de la seva colònia, amb les següents excepcions:

- a) Gats malalts que no puguin continuar valent-se per sí mateixos en el seu entorn i territori habituals. En aquests casos es valoraran per un professional veterinari les opcions més adequades per al gat, avantposant sempre els criteris de qualitat de vida de l'animal.
- b) Gats totalment socialitzats amb l'ésser humà que hagin de ser adoptats.
- c) Cadells en edat de socialització que hagin de ser adoptats.
- d) El municipi haurà de comptar amb un lloc adequat amb espai suficient i condicionat per a la retirada temporal de la seva colònia dels gats comunitaris en cas de necessitat.

7. CAMPANYES D'INFORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

Des de l'ens local es promouran i executaran campanyes d'informació i sensibilització dirigides a la ciutadania en general i a les potencials persones voluntàries.

Els objectius de les campanyes d'informació son:

- Donar a conèixer la realitat de les colònies felines del terme municipal del Morell.
- Garantir el respecte de la ciutadania per la integritat, seguretat i qualitat de vida dels gats comunitaris, així com de les instal·lacions de menjar i refugi dels gats comunitaris.
- Garantir el respecte de la ciutadania per les persones cuidadores de les colònies felines.
- Promoure el voluntariat o la col·laboració amb les entitats que gestionen les colònies felines.

Entre d'altres, l'Ajuntament del Morell també durà a terme:

- Campanyes contra l'abandonament.
- Campanyes de conscienciació i per a l'adopció de gats comunitaris.
- Campanyes de tinença responsable d'animals domèstics. Aquestes campanyes inclouran continguts específics adreçats als propietaris o responsables de gossos per garantir la pacífica convivència amb les colònies felines, i als titulars o responsables de gats domèstics per garantir-ne la identificació, l'esterilització i prevenir el fenomen dels gats rondaires.

